

נמוקי יוסף המפקיד פ"ג בבא מציעא דף פ"ה ע"ב רש"י

ללכו להאמנא זה: ללכו שהיה במקום שהיה נח' להשתדל: אם עשהניח' שכל' תשעו והניח' במקום משמר: בין שטילטלה מחלה [ללכו בין] ללכוה פטור: והך נבא פרא' לה נגמ' דרבי ישמעאל היא דסבר דלא בעי דעת בעלי' כיון שחזירה במקושה דכל הנית עקושה היא כיון דלא יסור לה מקום וה"ה אם הניחה במקושה עמא כשיסור לה בעלים מקום וטעמא דכיון דהוא

שטילטלי: ללכו להשתדל כו': ללכו שהיה חונת במקום שבו להשתדל: אם עשהניח' שכל' פשוטו והוסיפו במקום השתדל בין שטילטלה מחלה ללכו בין ללכוה פטור וכו' חפד חלי פסא רישא פסיפא: נח' לא בעיין דעת בעלי' און זרין להודיע שטלה והחזירה: דבי ישמעאל היא וסוף סדוק אפילו ייחדו לו בעלי' מקום ונקום לא ייחדו לרבות' דע"ג דלא במקושה חס: חזירו

לצורכו חייב לצורכה פטור ואם משדניחה נשברה בין לצורכה בין לצורכו פטור יחדו לה הבעלים מקום וטילטלה ונשברה בין מחוך ידו נשברה בין משדניחה נשברה לצורכו חייב לצורכה פטור: גמ' הא מחני קא הוה בת רבנן ורייקי מדקדנתי רישא אם משדניחה בין לצורכו בין לצורכה פטור אלמא לא בעינן דעת בעלים ומנ' ר' ישמעאל חיא דאמ' לא בעינן דעת בעלים דחניא

שומר להם א"כ היה לו להניח נדמות הבעלים וכהניח במקום שהיה מחלה של מדעת הבעלים לאו הכן הוא כלל הילכך הרי היא נדמותה של מי ששחט בה וקייב באונסין ותשעו זה פטור נגמ' שהשומר הזה מחייב בא' מג' דרכים או שהגביה ע"מ לגזלה כולה או [אפי'] שהגביה על דעת לקסר' וליטול ממנו קלמה דהיינו שליחות יד ואע"פ שזכר ולא הספיק לקסרה או שהגביה ע"מ להשתמש בה ואע"פ שלא כשתמש בה היו גזלן עלה וקייב באונסין וזה נקרא שאל שלא מדעת בעלים דהוי גזלן כדפסק הרי"ף ז"ל וכן כתבתי סדוק הנזכר. אמר הספיקה שכן כתב הרב ז"ל שם ואפי' דלא מיידי' מאוס שאל שלא מדעת אלא היכא שכל הגאה שלו כדאימא לקמן והכא הרי כשגבי' בית זו על שנת להשתמש בה בביתו של שומר לא הוי כל הגאה שלו דהא לא ספקא תשעו בעלים שדעת' שמהי בביתו והרי היא כשתמרה שם כמו שהיה קודם ששתמש בה ואם כן הרי יש הגאה לבעלים והגאה לזה ששתמש בה וגם אין לוה שיהיה קייב מטעם שזלך יד דשולח יד לא הוי אלא כשהגביה על שנת לקסר טענה קלת וכדאמרן יד לוה דכיון דקיימא לן כרבי עקיבא מקצתו ור"ע סבר דכיון דשתמש בה בעינן שהבעלים מקפידים בו כלתה שערותו וכדאמרן אם כן אין להם לבעלים שום הגאה בשערותו וכפולא שכל הגאה שז' זה והוי שלא מדעת וקייב: גמ' מני ה' דחתיני רשא דלם שחסיניה כשברה אפי' שגברו נטלה פטור על אונסיה ואע"פ שלא הודיע את הבעלים לומר לא נטלתי והקורמיה הוי' הגבה: רבי ישמעאל היא וכו'. כדפירשה בשמיתין הגונב עלה קן העדר לאו נגנב פטור בעלים איירי אלא ברובה שומר (הבעלים) נדמותו וגנב פטור עלמא דוקא דמחיתין דהכי לוקימנא להא בפסק הגזל (דף ק"ק) ודעתיה דר' עקיבא כדפירש בשמיתין אבל הגונב פטור בעלים לא אפילונו ביה רבי ישמעאל ורבי עקיבא אלא הא עילמא מחני' היא בפסק הגזל: דחניא

שלמי הנכורים

ואם טלטלה לזרין מקומו כתב ה"ר חזיר כלוי שלא כעשה גזלן אלא עדיין שומר הוא וחייב בפשיעה ופטור באונסין ודוקא שלא אירע האונס מחמת שינוי מקום אבל אם אירע האונס מחמת שינוי מקום ששי' מקום שיחדו לה הבעלי' חייב אפילו שהניחה דמחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא ואם לא יחדו לו מקום אף על פי שאירע האונס מחמת שינוי מקום כיון שלא פגע מעיקרל פטור כשכלם חשבי' ומדברי רמ"ן שהביא ה"ר סוף פרק הגזל בתרא וחשע דאם גנב חזר או מחסר זה זריך שיחוי' לאותו מקום עמלו ולו כפטר כשלא ידעו הבעלי' בגניבתו כדבעתי כי הוא דוקא כי לא חזר הרמ"ן ז"ל כל זה אלא כדי לתרץ קושיא פסקא על הרי"ף ז"ל ולדעתו אי און אנו זריכין לזה כי מה שהקשו על הרי"ף שחמלה פסק כרבי יוחנן דנדכרים שזין כ"ח שלא לדעת בין זריכין דעת ואחר כך פסק כרבי עקיבא דאמ' דשומ' שגנב חסר פקדון אלאו לזרין דעת בעלים השגס דלמלא שאל לדעת זריך דעת ודחן הרמ"ן לבעות חילוק לייב דכרי הרי"ף ואפי' בגניבות לא רמינו בזה קושי כי לדעתו האי שומ' כיון של פקדון במקום בעלי' קאי כדמוכח להרי"ף מדברי רבי עקיבא דאי לאו שכלל שחירתו היינו אומרים דמקום בעלים עומד והיתה חורה חצילי' הילכך כיון דמקום בעלים עומד בשגנב השומ' סלע והיכנס שהפקדון אלאו חזי' נוכח לדעת בעלים דמיא גופיה הוי הבעלים ומשום הכי זריך דעת בחורה או חזין כמו שחזר ר' יוחנן דלדעת זריך דעת ובין שכלתה שחירתו ואפי' במקום בעלים נמלא